

L'IGNORANCIA

REVISTA CRÓNICA

ORGA Y XEREMIES D' UNA SOCIEDAT DE MALLORQUINS.

A Palma, cada número. . . . . 2 céntims.
 Fóra de Palma » . . . . . 2 1/2 »
 Números atrassats » . . . . . 4 »

Sonará cada dissapte, si té vent á sa flauta.

S' envian es números á domicili, tant á dins Ciutat com á ses Viles, pagant per adelantat á s' Administració (carré des Call n.º 10), 1 pesseta á conte de 16 números.

ES FIL QUI PARLA.

¡Ala, mallorquins cuytosos, alegravos! Sa gran noticia es arribada: es fil parlant que mos unex amb Ervissa y amb *la resta* del mon, ja torna está afeit. Ja comensava á essé hora.

Heu vetx, y no' u crech. Tant comensava la còsa á perllongarse, qu' un ja havia mitx consentit á emplearse d' aquells ormetjos que s' escometen desde ca' s General á sa Torre den Pau, y d' aquesta á Randa y per envant.

Però jò no sé com gosáveu quejarvos. Ja porieu pensá qu' un hora ò s' altre la còsa quedaria llesta y arreglada: ¡estava en mans d' inglesos!

Si es qui heu havian d' adobá hagués sen estat españols, mos n' hauriam pogut riure d' ells... Però tractantse d' inglesos, no: aquests heu entenen; y sino, ja' u veys: encara no fa un any que se va rompre, y l' hora d' are ja torna está afeit. ¿Y que son deu ò dotze mesos, comparats amb l' eternitat?

¡Mirau que n' ha tenguda d' historia aquest ditxós fil! Desque va aná tan malament sa primera tongada, tothòm ja havia consentit á que no anás bé pus may. ¡Y es cla! Gat escaldat...

Però sobre tot, d' un més á n' aquesta part, la gent comensava á aná moguda, y no' s parlava d' altre còsa. Y es diaris que parexia qu' heu feyan apòsta de fé está tothòm amb un peu alt, donantmos noticies, com aquell qui diu, una freda y una calenta.

Divènes, dia 7, deya un: «Ja' s sortit d' Inglaterra es vapor *Lightning*, que mos dú es fil.» Y al punt: «Ja' s arribat y prest posará fil á la guya, y li aydará es *Cocodrilo*.»

Dijòus, 13: «Encare no los veuen que tornen d' Ervissa. Y fa bòn temps. ¿Que será com s' altre pich?»

Dissapte, 15, deya s' *Isleño*: «Es vapor y es *Cocodrilo* son tornats d' Ervissa sense porè fé res, per mor des mal temps.» Y s' *Anunciadó* responia: «¡Que no! que ja l' han amollat á n' es fil!» Però l' endemá tornava sa paraula enrera, y comensava á fé mals pronòstichs.

Dilluns, 17, sortia l' *Opinió*: «Asseguran qu' es fil ja está ben amollat.» Y l' endemá el *Demócrata*, en que no més fos per fé *la cuantra*, s' esclamava: «¡Ca d' está amollat! á bordo hey reina desconcèrt y no s' hi entenen. Farém hò tení una segona edició de s' altre pich.»

Y amb axò nòltros, com vérem que la má comensava á aná bruta, apareyárem un' altra racció de *Gaspaxos*, *Empatxos* y *Gavatxos*.

Dijòus, dia 20, es matex diari mos digué: «Queda compòsta del tot sa línea telegráfica.» Però com en aquest mon no porem tení may alegría cumplida, es matex dia s' *Anunciadó* va dí: «¡Ca, hombre! Si no han pogut fé res per causa des mal temps!»

Però dilluns passat ja férem un alé llarch, com el sentírem á ell matex qui deya: «Probablement avuy quedará ubèrt p' es públich es servici telegráfic.»

Y de llavò ensá, tots es diaris á la una mos han dit: «Es qui comanda des fil mos ha besat sa ma, y diu que es fil ja está llest, que no més espera que li envien feyna.»

¡¡¡Alabat sia Déu!!! No' u paga es sentiment qu' un hòmo ha tengut, per llavò tení aquesta alegría.

Y qu' es estat, no res. ¿Que son sis mesos á sa terra de ses ensaymades? Si parex qu' era ahí matex que se va rompre...

Lo que jò dich: si no arriban á essé inglesos es qui' u manetjavan, d' aquí qu' es fil hagués tornat está afeit, hey havia temps y re-temps d' acabá s' obra de la Sèu, d' empedregá tot Ciutat, de fé s' *ensanche*, de construí es Docks, y fins y tot... ¡que diré jò!... de canalisá ses aygos.

¡Ja tenim fil! Despues de tant de temps d' enviá y rebre noticies *al vapor*, qu' es com si diguésem á pas de tortuga, ara tornarém llegi amb lletres ben gròsses demunt tots es diaris: *Es rús vol moure guerra.—En Bismark s' estira es mostatxos.—El Papa s' axéca á tal hora y á tal altre se còlga.—No hey ha res de nou á Cuba.—L' Emperadó de la China está costipat.*

Ara un *bolsista* des nòltros preguntarà á un compare séu de ses *Copiñes* de Madrid: ¿Com estam de dobbés fets? Y encare no s' haurá girat derrera per fé un *pagaré*, es fil ja li contestará:—*Dessèt-cinquanta*.

Ara podrá torná sucché allò d' aquell pagés que té un fiy fóra Mallorca que li envia á demaná unes sabates nòves; y son pare, perque li arribin més aviat, s' en va demunt sa murada, devés la Misericòrdia, y les hi penja en es fil: passa un bergant, les despenja y hey pòsa en llòch d' elles es séus xoquins; es cap d' un pòch torna comparexe aquell pagés, y com los veu s' esclama:—«¡Mirau si va depressa, germanets! Es méu fiet no solament ja ha rebudes ses sabates nòves, sino que fins y tot ja m' ha enviat ses véyes, per jò acabarles d' esquinsá per fóra vila!»

¡Benhaja es fil qui parla! Un qui no' s fassa cárrech de lo qu' es, no pòt comprendre bé tota sa séua utilitat y es grans beneficis que pòt dú.

Bé, que avuy en día ja no hey ha pagés, per ignorant y toxarrut que sia, que no sápia que còsa es axò des fil qui parla.

Fins y tot un pagés té sa gloria d' essé es qui n' ha donada una definició més original y més exacte. ¿No la sabeu? Idò escoltaula, que vos agradará.

Feyan feyna dos pagesos dins una rota devés Santa Ponsa, per allá qu' hey passa es telegraf. Y deya un d' ells:

—¡Que vols que' t diga, Colau! No puch entendre com es axò que diuen d' aquest fil, que en enviá una carta, totduna arriba allá ahont va, maldement sia á s' altre cap de mon.

—Jò t' ho faré *monprendre*. Figuret un ca, tan gròs y tan llarch, que tengúes sa cóua á Ciutat y es cap á Barcelona.

—¡Missa sagrada, Colau! Molt de ca es axò; però, ... no res, ... ja t' entenç.

—Ydò bóno: lo més senzill del mon. A n' aquest ca, li mossegas sa cóua dins Ciutat...

—¿Y que?

—¡Y totduna lladra á Barcelona! Com de *facto*: tenia rahó!

PERE MATEU.

«EL DEMOCRATA»

SES GERMANETES DES POBRES.

Dia 20 des més passat *El Demócrata*, diari que se publica à Palma, estampá un article titulat *Las Hermanitas*, diguent entre altres còses inecsactes que: *cumplint lo dispost per s' article primé ò segon des seus Estatuts, ses Germanetes establides à Palma de Mallorca havien remés cantidats importants à sa Direcció, còm à sobransas; y que quant les necessitaren per adquirir una casa, tengueren que valersé de sa caridat pública y de sa munificencia d' un paísà nòstro acomodat.*»

Tot lo primé era fals; però còm es vulgo toxarrut está avesat à combregá amb ròdes de molí, seguint s' adagi de val més creureu qu' anarho à cercá, n' hi hagué molts que s' ho begueren, y comensá à *crearse atmósfera* contra ses virtuoses Germanetes, y per consiguient à reitreure sa bona voluntat qu' es ve-sins de Palma, desde que les veren, havian demostrat à favor des pòbres que agombolan y mantenen. L' IGNORANCIA, que en es primé número digué que *sortia per fé veure lo blanch, blanch, y lo negre, negre, y que volia gaudi de santa llibertat per fé un pòch de bé ja qu' en susa tanta d' endemoniada que no més fa mal;* L' IGNORANCIA va creure un dever séu sortí en defensa de la veritat, y publicá s' article sobre lo que son ses Germanetes des pòbres, segons veren es nòstros lectors.

S' intenció nòstra era desvanexe ses embusteries que de boca en boca ja corrien, entre sa gent mal intencionada que d' una paya fá un payé; però de cap manera voliam atacá à s' articulista de *El Demócrata* qu' el suposàrem víctima de mals informes.

Dia 24 del corrent, aquest diari publicá un article titulat: «*El periódico L' IGNORANCIA y las Hermanitas de los pobres.*» Si no més mos atacás à nòstros amb sos dictèris d' *oscurantistas, fanàtichs* y altres herbes, l' hauriem dexat fé qu' abocás amb so roy gruxat, pues aquests titols, dits per qui los diu, honran molt à Mossen Lluch; lo que li sabria greu seria que l' hagués alabat; però, còm aquell articulista lluñ de regonexe es mal que fé, torna sucá ets ays y, fòrt y no' t moguis, la péga contra una institució que no conex, fent víctimes de ses séues aberracions à ses Germanetes innocents, y à nes veyets desgraciats, li replicám avuy fentmos càrrech de ses pòques rahons qu' hey ha en es séu article dignes de refutá seriament.

En primé llòch, aquella teoria que mos cita de que «*Sols en es cas estrem de no podè socorre s' indigent, sá ò ma-*

lalt, à dins ca-séua, ò en mitx de sa familia, deurá ser trasladat à ses cases de socós,» nòstros l' admetem y es bòn catòlich ha estona ferm que la practican. Sense sorti de Palma, tenim ses monjes de la caridat, carmelitas terciaries que no més s' ocupan amb *assistí à domicili à n' es malalts* cuyos parents no poden ò no bastan per anarlos derre-ra. Tenim ses conferències de Sant Vicens de Paul (un gran ignorant en materia de Beneficèncià) que van de casa en casa, s' enten per botigons y conventillos, à repartí llimosnes à nes pòbres vergoñants, y à ses families que s' estimarien més morí de fam à dins ca-séua qu' aná à pará à la Misericordià. (a) Tenim aquexes señores particulás, no asociades, que, còm *El Demócrata* matex confesa, sense fé rendu en so trepitx, guiades per un vertadé esperit de caritat, van à aliviá es desgraciats à domicili.

Y à més d' aquella teoria convertida en *práctica* per monjes ignorants, abans de qu' es sabis y llegistes la dictassin, sa Caritat sublime de *Le-Pailleur*, va imaginá un altre sistema de socorre à sa gent desgraciada, y sa bondat d' aquest sistema ha *resistit sa crítica* y ha estat respectada per totes ses nacions de Europa, y de gran part d' América... ¡Sols à Mallorca, havian de posarli tates!

Diu s' articulista que: «*Es pare de familia que vá à pará à ca ses Germanetes mòr en vida; que demunt es portal llegeix escrites en lletres de fòch ses paraules de l' Infern del Dante; que ja no se pòt torná uní amb sa familia, y que sols li queda es consòl de morir-se prest.*»

Axò es lo *terrorífich!*

Perdonau, germá, que tot axò es... mentida.

Es pòbre que entra allá de dins no romp ses relacions amb sa familia, pues está ubèrt de portam ample, tot lo dia, à parents y estèrns; y fins y tot pòt visitá à ca-séua qualche dia. Y si à cas se cansa d' estarhí ò es séus parents milloran de fortuna podrá tornarsen à viure amb ells. No hey viu pres, sino à les amples, gustós, voluntariament y en llibertat completa; y si s' articulista heu hagués vist de pròp, no hauria estampat aquests trossos de novèl-la horripilant.

Diu: «*Que sa ma freda è indiferent d' un infirmé no pòt doná vida à n' aquella existencia que s' apaga...*» Quant s' infirmé heu fá *propter pecuniam*, axò pot essè ve; però ses Germanetes infermeres espontàneas, per vocació propia, amb una caridat que sols Déu les pot retribu-hí, prodigan escaufons tan apas-

(a) Dia 19 d' Octubre de 1838, es á dí, pòques setmanes despues de sa Revolució, es governants que se deven amichs des pòble, dictaren es decret de *disolució de ses Conferències de Sant Vicens de Paul*. No sabem quines devian essè ses séues theories en materia de Beneficèncià; però es milenás de pòbres que romanguèren desamparats varen podè conexè sa bondat de ses séues *práctiques*.

sionats à nes pòbres veyets, que no sols los curan ses malalties corporals sino que los agombolan ses de s' esperit, allargantlos una existencia plena de consol fins à n' es punt humanament possible. Sols aquell qu' en deman relació à nes matexos pòbres acullits pot sebrerne la neta.

També «*negam en s' orde moral sa bondat de reculli un vey sols perque heusia, y abans de have apurat es mèdis de conservar-lo revoltat de tot lo qu' es seu còr estima.*» S' institució de ses Germanetes no pot essè atacada racionalment per aquest cayre.

Un altre: (¡va de bò à milló!) «*Que no basta per curá ses llagues des desgraciats, posehí ses virtuts teologals de Fe y Caritat;... qu' es necessari ciencia y sebre, (queso y formatje) que no se despreciin es descubriments des savis, etc.*»

Nòstros mos pensavem que ses miseries en temps de Job, y ses que s' usan en temps nostro se podian curá esclussivament en ses virtuts, contant com essencials sa Fé y sa Caritat. No creim que un vey se llevás ays, ni que un malalt s' aliviás gayre, si en lloch de darlos aliment y medicines, compañía faèl y cariñosa y paraules de consol; los dassin conte de s' aplicació des fonógrafo, ò d' un sistema de govern polítich. Per altre part, ¡ja mos aconhortariam de que totes ses mares de familia tenguessin s' instrucció y s' educació que ténen ses Germanetes!

No volem seguí paraula per paraula lo que escriu s' articulista sobre disposicions vigents respècte de sa mendicidat y cases de Beneficèncià; però, ja que cita que per France hey ha departaments, que mòstran escrit à ses entrades sa prohibició de sa mendicidat, nòstros li citarém, pues no heu deu sebre, que s' Acadèmia Francesa premiá à sa primera Germaneta, Juana Jugan, que tengué s' idèa de sorti à recubí llimosna p' es veys des primé establiment.

Nòstros amb aquest assunto profesam idèes molt més democrátiques y anam molt més enfora que el mateix *Demócrata*. En lloch de vole centralisá sa Beneficèncià y veurerla, fins à un cèrt punt, monopolisada p' es Govern, voldriam que la practicás es pòble y ses associacions particulás inspirades per sa vertadera y santa Caritat que sempre ha predicat l' Iglesia catòlica; no per sa *Filantropia* freda que dona balls y saraus per fé es doblés amb à que preten aliviá es séus pòbres. A nòstros mos consòla veure s' associació de *La Creu Ròtja*, qu' es respectada dins Turquia, ahont amb filetes y benes, tal vegada fetes à Mallorca, cura ses ferides des malanats guerretjadós. Nòstros benhim s' entusiasme que s' ha despèrt dins France y à dins altres nacions civilizadas per aliviá à n' es pòbles inundats d' España, y mos comprometem, per quant sia necessari, à fé altre

tant per elles. ¡Fóra fronteres! ¡fóra fiscalisacions ni traves! y visca es dret d'exercí sa *Caritat* en favó des nostros pròxims, que es s'única manera d'establí sa mal interpretada *Fraternidad universal*.

«Que sa fundació de *Le-Pailleur patèix de falta d'estudi y de meditació*. Axò fa riure. En canvi ses fundacions qu'es grans hòmos de Govern han estudiat y meditat no son ses preferides p'es desgraciats. ¿Còm es qu'es pobrets (no deym es vagos) que captan p'es carres de Palma y de Madrid y d'altres poblacions, s'esposan mil vegades a ser tancats a dins *Es Caputxins* ò a *San Bernardino*, abans de resoldrerse a prende redòs dins un establiment de Beneficència oficial? ¿Y còm es que a cas ses Germanetes sempre hey-ha pobrets que tocan a sa porta plorant per entrar-hí? ¡Valga que *Le-Pailleur* no va sebre organisa sa séua institució!

No es discutible es dret que té un ciutadà espanyol de dispondre des séus bens y d'invertí es séus caudals pròpis en lo que li don la gana. Y si haguessim de posarli retgit, nòltros no comensariam censurant s'exemple des qui generosamente han regalat una casa antiga per estatje de 140 malanats; primé impedriem ses empreses que ténen per objecte especulatiu alsá plassas de tòros ò mantení comparses de *zarzuelas bufas* fomentant es vicis y ses costums més inmorals.

Nòltros no diguérem que Sor María Agustina de la Consolació *visca per miracle*, ni que ella fos s'única *Directora* de 200 cases de Germanetes ¡No embuym es ram!

Y en quant a lo d'avorri sa llum de sa Ciència, nòltros ignorants feym un *distingo*. Sa llum des sol y d'ets altres estels que, materialment, sa nòstra vista alcansa, la volem rebre colada p'es vidres amb a que la mirava *el Pare Secchi*; (b) ara sa llum imaterial qu'ha de guiá es nòstro cò y sa nòstra intel·ligència *la volem rebre colada per sa clarabòya de sa Fe*, que es més transparent y no de pòch que ses cucales amb a que revòltan tropessant ets ateistes.

Acabarem repetint en termes clás a s'articulista que *no es ve que ses Germanetes establides a Palma hajin remeses cantidats ni gròsses ni petites a n'és séu Centro*. Que negam que ses instruccions ò reglament per que se retjeren dispondgan que en tení sobrantes les hajin de remetre, sino tot lo contrari; ses ordenances *manan* que tots es recursos replegats per un Establiment s'hajin d'invertí a la fòrsa en profit y millores

des mateix establiment; y axò s'ha fet y s'ha cumplit a Palma y a ses altres parts ahont ténen sa sòrt de véure establides ses Germanetes des pòbres.

Y tenga per entés s'articulista de *El Demócrata* que mentres no *rectifich* es séu judici, (que estám persuadits que va estampá de bona fé, però mal informat), per molt que enrahon, nòltros mos proposám no tonarli respòsta.

Entretant, estiga segú que ses Germanetes y es pòbres recullits a Palma de Mallorca, seguint es gran precepte de s'únich *Mestre de sa verdadera caritat*, que diu: *perdonau a nes ròstros inimichs y feys bé a nes qui'us avorrexen*, llun de donarse per agraviades, pregan a Déu p'es qui los fan la guerra.

MOSSEN LLUCH.

UN ALTRE CROQUIS.

¡Quin parey de sacrapassos!
¡Vaja uns dos per ferne un grupo!
Ni si fosen nats apòsta
Don Tòfol y mestre Bruno.

Si per mala sòrt s'idèa
Li vengués a qualque chusco,
D'aquells qu'amb un tròs de lapis
S'entretenen fent dibuxos,

No'm cap dupte qu'en treuria
Bòn partit de tal assunto,
Maldament qu'es dos retratos
No fossen més que de busto.

Y encara qu'en part s'assemblan,
Ni es més ignorants d'es vulgo
Per sebre de qui son copias
Se trobarian confusos.

¡Pessetas y més pessetas!
Per tots dos s'amor d'es lucro
Es s'estrella poderosa
Que dirigex es séu rumbo.

Es *vil metal* d'es poetas
Es per ells dos es bé summo,
S'objecte per qui suspiran,
S'únich idol des séu culto.

¡Còm xelarian vent plòure
Còm espesos calabrujos
Doblas de vint de perruca
P'es gust de ferne cartutxos!

Cerca aquell ganancias orbas
Per fé creixe més es cúmulo
De bens que no pagan tayas,
De cupons que no fan cupo.

Es sa codicia encarnada,
Sanch de peix, cara de suro,
Y forrada sa conciença
D'un elefant amb so cuyro.

De xupá sa sanch des pòbres
No'n té ni mica d'escrúpol,
Y en caure bé s'aprofita
Y engrexa d'es séus apuros.

De sa gramática parda
S'ha lluit en tots es cursos,
Y entobia es séus confreres,
Y encapulla a cent il·lusos,
Y els fa creure qu'ha nom Juana

La Mare de Déu de Búrgos,
O que dins pedras fogueras
S'hi troban metalls ja fusos.

Y si a la fi els escaliva,
Y los dexa en pel y asmossos,

S'en fá tròns de que li digan
Qu'ha estat un solemne tuno.

Ets insultos pren per bromas,
Y may los pren per insultos
Si li aumentan sa marròta
Sos engiñosos abusos.

Y xèrra, xèrra p'es colsos,
Y m'amolla tals discursos
Que si may pecan d'ingènuos
Pecan sempre de difusos.

S'altre, no. Per dir la vera,
Es hòmo de pòchs recursos,
Que ni desitja fé planta
Ni li acomòda fé bulto.

Tot solet s'en va amb sas séuas
Sempre cap baix, sempre mújol,
Pensant de quina manera
Ha d'aplegá moraduxos.

De sa séua ombra no fia,
Y per pò de rebre un susto,
Crèdit no dona a n'es Crèdit
Ni segús tròba es Seguros.

Parex qu'es fet de sa pasta
D'una hortolissa de Muro,
Y ell un núu s'en fa a sa cóua
Si li diuen qu'es un burro.

Es sa matexa avaricia,
Però elevada a n'es cubo,
Y d'es qui tal vici tenen
Ses costums seguex y ets usos.

Sols pensa en pellucá cèntims,
Y milló qu'es milló busso,
D'es fons de la ma en treuria
Per camviarlos amb un duro.

Y estoja aquest y no'l gasta,
Perqu'ell no preten fé rumbo
Y per no gastá saliva
Es més callat qu'un cartuxo.

De política may parla,
Perque diu qu'es massa rudo
Y no enten sas magarrufas
D'ets inglesos ni d'es russos.

No va may an es Teatro,
Ni ha sentit cantá cap duo,
Ni sab lo qu'es una tib-ble,
Ni l'ha fet riure cap bufo.

No llegeix cap periòdich
D'es calents ni d'es més fluxos,
Ni sisquera ses novèl·las
De qualsevòl Victor Hugo.

Perque diu qu'es tudá cèntims,
Qu'aquests gastos son absurdos,
Y que si ha de lletgi es vespre
D'es quinqué's pòt rompre's tubo.

Aquell s'en riu de la Bul·la;
Però aquest que no's tant brusco,
No menja carn sa corema
Per no pendre sa d'indulto.

Surt cad'any de la parròquia
De Sant Antoni amb so Custos;
Però espera a fé llimosnas
Per quant ja farà cadufos.

Es dijunis no son còsa
De que fassa gran asunto;
Ell sopa de camarrotjas
Y sas festas de caluxos.

Té cubèrts de plata, y menja
Amb cuyera de llampudol,
Perqu'es fé creure qu'es pòbre
Es per ell un gran triunfo.

Quant vá a sa Pescateria
No cerca anguillas ni llussos:
Si hey ha molta alatxa, diu: *volo*,
Si bòn pagells: *abrenuntio*.

Y sa qui ven y es qui compra,
(Si fos dona mestre Bruno,)
Per un cèntim més ò manco,
Se treurian es cambuxos.

(b) El Pare Secchi era un religiós italià que dirigia s'Observatori astronòmich de Roma. Sa séua ciència no sols vá essé reconeguda per totes ses Acadèmias del mon, sino que es mateix govern d'En Victor Manuel, el respectá. Ara y en tot temps, en tots es rams, la major part des sabis han estat catòlics. (Axò vá p'es lectors que se tròban atrassats de notícies.)

Si fuma, es tabach de pòta
Encara que fassa tufo,
Emperò si l' hey regalan
No desprecia un bon puro.
No juga may, perqu' un vespre,
Per broma y amb disimulo,
Es séus companys li fallaren
S'as y marilla de trunfo.
No sabé que li passava,
Romangué fet un estrumbol,
Y perque perdé nou cèntims
Per pòch li agafa un insulto.
No li agrada tractá amb sastres
Y va vestit de refusos,
Perque diu que sa rüina
D' una casa vé d' es lujo.
Du sabatas de tres solas
Amb tacons de quatre gruxos,
Y un capell tan ple de suarda
Que necessita un espurgo.
¡Y en el mon infants no dexa!
D' aquest mòdo mèstre Bruno,
Replegant cèntims y cèntims,
Ha omplit talecas de duros.

EL SEN TIÀ D' ALARÓ.

XEREMIADES.

Ses Societats *Union Campesina, Asistencia Palmesana y La Honradez*, s'han divertides celebrant funcions de cant, de ball y de comèdia en profit des pòbles inundats.

Totes aquestes funcions han estat molt concorregudes y lluhides, y son caygudes dins sa bassina cantidats considerables.

*
**

Es señós de la Sala comensan à tirá es barret en es fòch y fugí à correns.

¡Oh desdixada Palma, si la còsa seguex axí! ¡Y are còm heu farém! Axò no té consòl.

*
**

Un amich nòstro ha hagut d'enviá una carta à Ervissa. Es dissapte s' en va à un estañ, compra un sello d' un real, sencè y ben condret, l' aferra à sa carta y la tira de bon' hora dins un caxonet autorisat, *representant* des corrèu majó.

Aquest amich nòstro, ignorant de grux de rey, creya qu' aquell caxó tenia pòques feynes y faria arribá sa carta més aviat.

Idò just à s' enrevés: sa carta arribá à Ervissa vuyt dies més tart.

¡Tot sia pe' sa puntualitat del Señó Corréu!

*
**

Fa còsa de quatre mesos que L' IGNORANCIA tengué s' ocurrencia de tractá de *baxos* es membres des nòstro Ajuntament. Y per pòch no li arman un renòu.

Y are despuysahí, tengué un periòdich s' *atrevement* d' estampá aquestes quatre paraules fresques:

«Las ideas grandes y de utilidad reconocida no deben fiarse en sus resultados á hombres pequeños; y la estatua de la mayoría de los que componen el actual Ayuntamiento, hace tiempo que no podia dejar de reconocerse.»

¡Ni si L' IGNORANCIA hagués tengut esperit de francina!

*
**

Un periòdich: «S' intervenció de s' Ajuntament en es consums ja comensa à produhí es séus resultats. Ara la còsa marxa.»

Un altre periòdich, casi d' es matex dia: «Aquesta intervenció no servex de res, y axí còm la fan, es absurda y no trèu cap en llòch.»

¿Hey ha qualcú altri qu' hey tenga res que dí?

CARTA DE PORRERAS.

IGNORANTÍSSIM SEÑÓ: He trobat qu' heu pagava escriurevos dos mots de lletra, per contarvos un pas que s' es seguit en aquesta vila, no ha molt.

Veuréu que à una casa feyan matanses; y mentres sopavan, comparegué un hòmo arrambat à ses pòrtes des carré, còm si cercás qualque còsa, y estigués empagahit de passá envant.

Ses pòrtes badavan un parey de dits; y amb axò sa fia de la casa repará aquell hòmo dret à su allá en es portal, que parexia que goytava per veure si 'l convidavan à sopá. Aná à veure qui era; y encare no obrí sa pòrta, s' hòmo caygué de cap. Ella torná empenhe depressa, y el me dexá enclòs entre ses dues pòrtes.

Tots es matansés y matanseres comensáren à motetjarlo d' atrevit, perque mirava dins la casa, y fins y tot es més agoserats l' amenassáren si no s' en anava ben depressa.

Veent que feya es sord, obriren de bat en bat ses pòrtes; y amb axò s' hòmo caygué estés à dins la casa.

Aquí va comensá tothòm à está retgirat, pensant qu' era un hòmo mòrt que los havian posat en es portal; y es més prudents creguèren que lo milló era avisá es civils, per lo que pogués essé. Axí heu varen fé: acudiren es civils; y quant tots estavan de lo més retgirats, que si los haguèssen sangrats no los n' haurian trèt gota, una còlla de fadrins passá ran des portal, es mòrt desaparegué sense sebre còm ni de quina manera; mentres se va sentí defòra, en es carré, un gran esclafit de riayes.

Es mòrt era... ¡un hòmo de bulto!

Llavò tothòm pogué riure de la feta, y es sopá va torná seguí, còm si res fos estat.

Esperant ocasió de contarvos qualsevòl altre còsa gròssa que suceyesca per aquesta vila, vos envia comendacions p' ets amichs, y per vòltros una aferrada p' es coll es vòstro camarada,

S. PORRO.

PORROS-FUYES.

SOLUCIONS Á LO DES NÚMERO PASSAT.

GEROGLIFICH.—*Acuy en dia, qui no té deutes es rich.*

SEMBLANSES.—1. *En que té parròquia.*—2. *En que no més vé un pich cada añ.*
—3. *En que còu.*—4. *En que no seña.*

ENDEVINAYA.—*Un qui té sa bossa buyda.*

LES HAN ENDEVINADES:

Totes tres:—*Marieta Trentaunpel.*
Y dues no més:—*Un Buñolí y Pare Perico.*

GEROGLIFICH.

Es S DALG

mo mo mo d En

 Si S

BBB O XX.

PERE PEXET.

ENDEVINAYES.

1. ¿Quin hòmo es aquell que's dexaria tayá un dit de sa ma, per poré llegi L' IGNORANCIA?
2. ¿Qu' es lo primé que fa un bòu quant surt en es sol?
3. ¿Quant es qu' entran es cans à dins l' iglesia?
4. ¿Qu' es lo primé que fa una atlòta quant ha cumplits quinze añs?
5. (Dedicada à n' es sabis de per riure.)
¿Quin animal es aquell
Qu' aguanta sa séua sòrt
Sense quexa, y còm es mòrt
Li llevan y tot sa pell?
Sempre s' ensellat es ell,
Y amb paciència heu sufrex,
Menja paya, y la's merex,
Y ademés, ¡còsa ben rara!
Té de somera sa cara,
No es somera, y heu parex.

DOS DE FORA-MALLORCA.

(Ses solucions, dissapte qui vé, si som vius.)

CORRESPONDENCIA PARTICULAR.

E. M.: No importava que's molestás.—LLENTERNÉ: Aprofitarém qualque còsa de lo séu.—UN INDIOTÉ: Are per are, no tenim mèdis d' estampá es dos engiñosos geroqlifichs que mos envia. Axí mateix gracias.—UNA COSIDORA: Aquestes glòses están just embastades: ¿perque no fá es ripunt més petit?—G. O. y J. R.: Si vòstés dos s' empenavan à enviarnos còses millós, heu conseguirían, y mos farían à nòltros contents.—UN CONDEXEBLE: Qualque dia caurá bé seguí es cuento de s' atlotet.—SALTIMBANQUIS: Si no li hagués de sebre greu qu' acursássem es séu llarch article, podriam aprofitarne sa sustancia, qu' es molt bona.—ALGUNS SUSCRIP-TÓS PAGESOS: Estam cansats de rebre quèxes des corrèu: nòltros no les porem remediá, ni tampòch en tenim sa culpa. Vejan si farán bò amb s' Administradó.

29 NOVEMBRE DE 1879.

Estampa den Perc J. Gelabert.